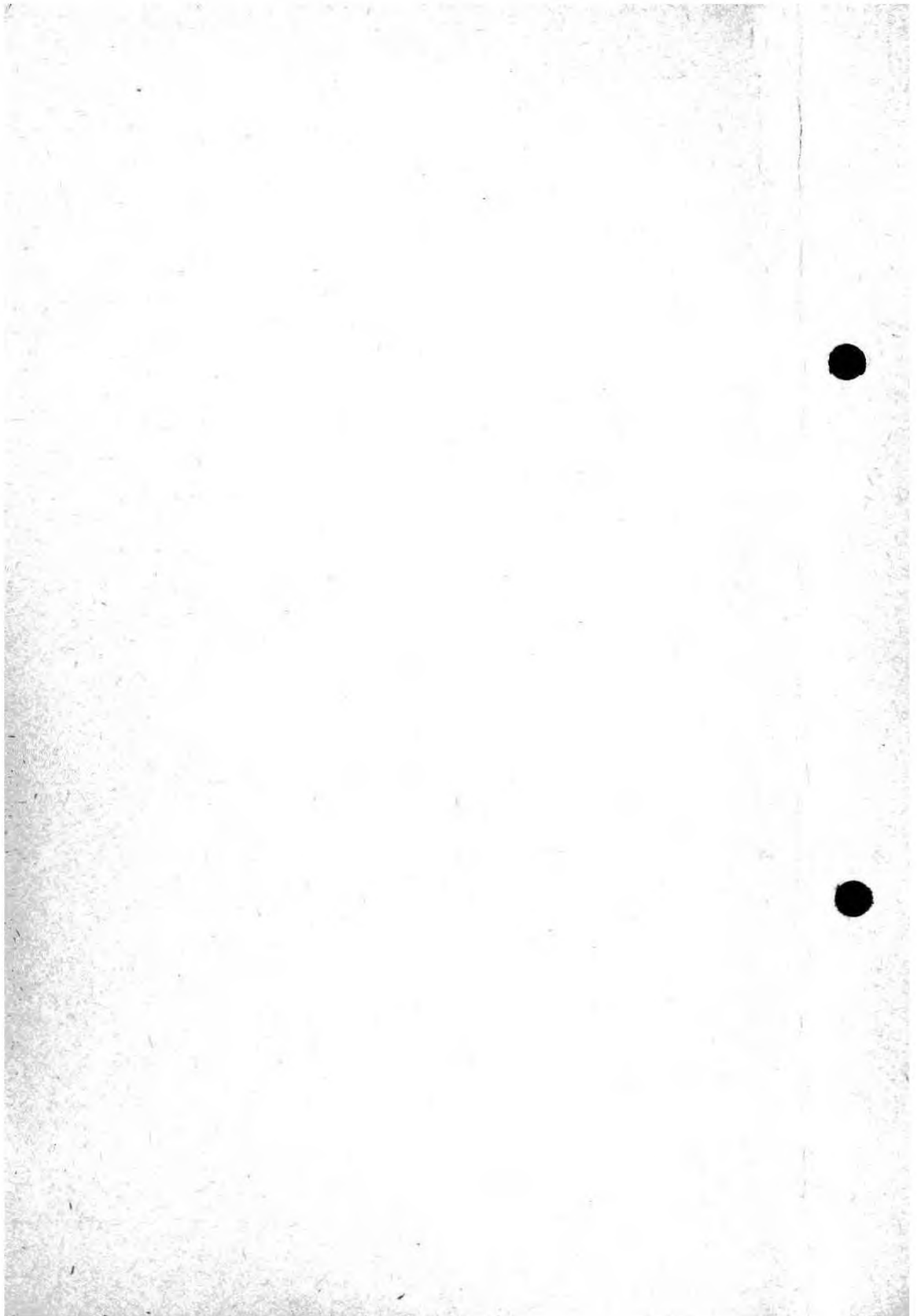

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

M Ū S O R F Ū Z E T

1985. szeptember - október hó

Október 21. /hétfő/

16,30 óra Tihanyi Péter

A barlangi fotózás és filmezés technikai feltételei

Az előadást a Társulat Fotográfiai szakbizottsága szervezi. Az előadást képbemutató, illetve - hozott képek esetén - közös képbírálat követi.

Az előadás helye:

Budapest, VI.
Anker köz 1.
félemelet 11. sz.

Október 28. /hétfő/

16,30 óra Borzsák Péter

Témaválasztás, a felvételek kidolgozása, tárolása és publikálása

Az október 21-i előadás folytatása. Az előadást képbemutató, illetve - hozott képek esetén - közös képbírálat követi.

Az előadás helye:

Budapest VI.
Anker köz 1.
félemelet 11. sz.

MKBT XXX. Országos Vándorgyűlése

Az idei Vándorgyűlést három csoport, a Rózsadombi Kinizsi, a Papp Ferenc és a VMTE Baradla barlangkutató csoportok tagjai rendezték 1985. június 28-30. között Jósvafőn.

Bár az időjárás nem volt a legkedvezőbb, mégis 351 regisztrált résztvevője volt a találkozásnak.

A jubileumi Vándorgyűlés alkalmával került sor a Baradla-barlang aggteleki bejáratánál Vass Imre emléktáblájának felavatására, amelyet a VMTE Vass Imre Barlangkutató Csoport állított, Vass Imre születésének 150. évfordulója alkalmából. Jósvafőn, a barlang kijáratánál Kaffka Péter újból helyreállított emléktábláját koszorúzták meg a Vándorgyűlés résztvevői.

Az előadásokra szombaton délután a jósvafői kultúrházban került sor. Ezt követően kerültek átadásra a Cholnoky-pályázat díjai.

Az idei Marcel Loubens-barlangverseny a Kopolya-zsombolyban és a Kopolya-barlangban került megrendezésre. A versenyen az alábbi eredmény született.

I. BEAC III. csapat

/Gerendás Zoltán, Nagy Imre, Fölkl Krisztina/

II. Alba Regia

/Katapán Ádám, Koch Zoltán, Vaskor János/

III. Vértes László

/Koós Ferenc, Pataki Károly, Pálfalvy Tamás/

Adamkó Péter

H Í R E K

A Vértes László Barlangkutató Csoport esztergomi tagjai és az Esztergomi Karszt- és Barlangkutatók közös munkaprogram keretében - geológiai, hidrológiai és történelmi előtanulmányok után - az Esztergom Fürdő Szálló körzetében húzódó hévizes csatornarendszerben 1985 februárjában feltáró kutatásokat kezdtek meg. A Bajcsy u. 37. számú ház alatt, a középkorban ezen a helyen működő "Hévfürdő" még ép csatornájából néhány hét alatt sikerült a feltételezett barlangrendszerbe bejutni, amelyben mintegy 5 m hosszú lemenő ág után egy 4 x 5 m-es terem található. Pontos méreteit nem tudni, mivel nagy része víz alatt van.

A víz hőmérséklete szivattyúzás nélkül $19,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, amely azonban nem tekinthető véglegesnek, mivel a tőle 80 m-re lévő, feltehetőleg egyazon rendszerből táplálkozó hévízkút szivattyúzott vizének hőmérséklete $28-29\text{ }^{\circ}\text{C}$. A további feltáró munkákat egyelőre abba kellett hagyni, mivel a lemenőág, s a mesterséges csatornarendszer itteni része statikailag instabil, megerősítésre szorul, melyet - tekintettel arra, hogy házak alatt húzódik - a Városgazdálkodási Vállalat végez majd el.

A felfedezők /Bauer J., Farkas J., Mátay S., Mátay T., Mátay Tné, Mátéfi L., Belányi A., Pribelszky M., Pribelszky J., Szíjgyártó Cs., Tar L., Vozák L., Tolnai I./ az aktív hévizes rendszernek a Szent Tamás-barlang nevet adták.

A két csoport a Balassa Múzeum bejelentése alapján a város egy merőben más pontján - az először IV. Béla idejében említett /Dr. Horváth I./ víztoronyban található, s valószínűleg a XV-XVI. sz.-ban kiépített ciszterna aljában ásatások során felszínre bukkant forrásszáj kutatását kezdte meg márciusban. $6,5\text{ m}^3$ /perc teljesítményű vízkiemelés sem volt elegendő ahhoz, hogy a vízszint a ciszternában süllyedjen. A $80 \times 100\text{ cm}$ -es korrodált kalcit-lepedőkkel övezett forrásszájba végül is Bauer J., Farkas J., Mátay T., Mátéfi L., Müllner L. és Vozák

L.-nak sikerült a víz alatt behatolnia, s mintegy 2 m hosszú, szűk, kuszodás járat után egy 5 x 5 m-es termet találnia. Az üreg falait itt is fehér, a vasoxidtól enyhén vöröses-barnás kalcit-kristálylepedők fedik. A teremből további járatok nyílnak. A víz hőmérséklete 20 C⁰, szivattyúzva 25 C⁰. A további munkák előfeltételeként az üledékes alsó rétegek szintjét kell lesüllyeszteni, hogy a víz alatti behatolás könnyebb legyen. A felfedezők az aktív hévizes barlangrendszernek "Ciszterna-forrásbarlang" nevet adtak. A Vértes László Csoport további kutatásai alapján: a vízmintaeredmények elemzése szerint /Mátéfi I./ a Szent Tamás-barlang vize hévízzel kevert karsztvíz, s a 49 osztályos rendszerezés szerint Ca-Mg-HCO₃^{-SO₄} típusú, azaz a 49. osztályba sorolható. Magas a Na-K-Cl tartalma is.

A Ciszterna-forrásbarlang vize Na-Ca-Mg-Cl-HCO₃^{-SO₄} típusú, a 49. osztályba sorolható /karsztvízzel kevert langyos ill. hévíz/. Ebbe az osztályba tartoznak a budapesti hévizek is.

Mindkét barlang méreteit tekintve feltehetőleg jelentősebb, tekintettel arra, hogy az egyik strand-objektumokat, a másik pedig a Szent György-mező városrész vízellátását szolgálta.

Mátéfi László

A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület tagjai Miskolc-tapolcán a Vár-hegyi /felhagyott/ kőbányában új barlangot tártak fel. A régebben ismert Fecske-lyuk egyik eltömődött járatát kibontva mintegy 200 m hosszú barlangszakaszt találtak. A barlang térképezése megkezdődött, a további feltérési munkák jelenleg is folynak.

Dr. Lénárt László

Sikerrel zárult az a magyar barlangkutató expedíció, amely Jugoszlávia mélyebb barlangjainak bejárására szerveződött. A június 21-től július 5-ig tartó túra során a résztvevők három jelentősebb barlangba szálltak le.

1. Gamsovi Glavici-zsomboly -776 m

A 46 órás egybivakos túra során hatan /Marek E., Lukács B., Sánta S., Sági P., Sebesztha L., Szűcs L./ -580 m mélységig, ketten /Budavári J. és másodszer Gyovai L./ a barlang végpontjáig jutottak le.

2. Titina-barlang -329 m

Különlegességét egy 230 m-es egytagú akna jelenti. A négyfős csapat /Béres S., Börcsök P., Budavári J., Szűcs L./ 10,5 órás túra során járta végig a barlangot.

3. Grustisica-barlang -236 m

Nagy átmérőjű, 200 m-es egytagú akna. A barlangba az expedíció résztvevői közül négy fő /Béres S., Börcsök P., Palicz M., Szűcs L./ jutott le.

Szűcs László

A VMTE Diogenesz Barlangkutató Csoportjának hét tagja 1985. június 20. - július 19. között franciaországi expedíción vett részt.

Ennek során Kékesi György, Vida István és Vida Zoltán a Gouffre Berger-barlangban 900 m mélységig jutott le. A teljes bejárást az itt jelentkező hatalmas víz akadályozta meg.

Ugyancsak az expedíció alatt Kékesi György, Thieme András, Vida István és Vida Zoltán a Pierre Saint Martin-barlangban - az SC 3 - Verna-terem útvonalon - 1000 m mélységig jutott le.

Fodor Tamás, Juhász József és Scholtz Ferenc, az expedíció további tagjai 600 ill. 300 méterig járták be a fenti bar-

langokat. Az expedíció során semmilyen baleset nem történt.

Thieme András

x x x

A tatabányai kutatásvezetői tanfolyam helyszínén elvesztett
kék-fehér mintás orkán amorákot tulajdonosa átveheti a
Társulat Titkárságán.

M E G J E L E N T !

MOLNÁR JÁNOS-BARLANG

1 : 100

Magyarország barlangtérképei kiadványsorozat. A térképanyagokat szerkesztette, rajzolta és a szöveget írta: Kalinovits Sándor.

Kapható a Társulat Titkárságán.

Ára: 50 Ft

x x x

Helyreigazítás:

A július - augusztusi Műsorfüzetben közölt "Adalékok a korróziós-eróziós barlangkeletkezés" c. vitaanyagban két elírás történt.

A "Kiindulási adatok" 4. pontja helyesen:

A mészkő fajsúlya $2,7 \text{ kg/dm}^3$

A "Megjegyzések" 2. pontja helyesen

Az Aggteleki-karsztvidék nagybarlangjainak kiindulási időtartama valószínűleg sokkal hosszabb.

x x x

A Solymári-ördöglyuknál a Vekerág Barlangkutató Csoport minden hónap első vasárnapján tart ügyeletet.

MTESZ - egyesületi használatra !

Kiadja: Magyar Karszt- és Barlang-
kutató Társulat

Felelős kiadó: Hazslinszky Tamás

Készült: 950 példányban

85/1817 MTESZ Házinyomda, Bp.

Felelős vezető: Boncza Gábor

